

Voorzitter: Timmerman-Buck

Tegenwoordig zijn 69 leden, te weten:

Asscher, Van de Beeten, Bemelmans-Videc, Van den Berg, Van Bijsterveld, de Boer, Böhler, Broekers-Knol, Doek, Dölle, Van Driel, Dupuis, Duthler, Eigeman, Elzinga, Engels, Goyert, De Graaf, Haubrich-Gooskens, Hendrixx, Hermans, Hillen, Ten Hoeve, Hofstra, Holdijk, Ten Horn, Huijbregts-Schiedon, Janse de Jonge, Van Kappen, Klein Breteler, Kneppers-Heijnert, Koffeman, Kuiper, Lagerwerf-Vergunst, Laurier, Leijnse, Leunissen, Van der Linden, Linthorst, Meindertsma, Meulenbelt, Meurs, Noten, Peters, Putters, Quik-Schuijt, Rehwinkel, Reuten, Rosenthal, Russell, Schaap, Schouw, Schuurman, Slagter-Roukema, Strik, Swenker, Sylvester, Tan, Terpstra, Thissen, Timmerman-Buck, Vedder-Wubben, Vliegenthart, De Vries, De Vries-Leggedoor, Werner, Westerveld, Willems en Yildirim,

en de heer Hirsch Ballin, minister van Justitie, mevrouw Vogelaar, minister voor Wonen, Wijken en Integratie, en de heer Heemskerk, staatssecretaris van Economische Zaken.

De **voorzitter**: Ik deel aan de Kamer mede dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden:

Kox, wegens verblijf buitenslands in verband met deelname aan een fact finding missie van de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa;

Slager, wegens bezigheden elders;

Franken en Smaling, wegens verblijf buitenslands in verband met deelname aan de najaarszitting van de Parlementaire Assemblee van de OVSE;

Essers, wegens bezigheden elders.

Deze berichten worden voor kennisgeving aangenomen.

De **voorzitter**: De ingekomen stukken staan op een lijst die in de zaal ter inzage ligt. Op die lijst heb ik voorstellen gedaan over de wijze van behandeling. Als aan het einde van de vergadering daartegen geen bezwaren zijn

ingekomen, neem ik aan dat de Kamer zich met de voorstellen heeft verenigd.

(Deze lijst is, met de lijst van besluiten, opgenomen aan het einde van deze editie.)

De **voorzitter**: Ingekomen zijn twee beschikkingen van de Voorzitters van de Eerste en van de Tweede Kamer der Staten-Generaal:

- één houdende aanwijzing van mevrouw J.D.M.P. Aasted-Madsen-van Stiphout tot plaatsvervangend vertegenwoordiger in de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa in plaats van de heer Kortenhorst;
- één houdende aanwijzing van de heer M.C. Haverkamp tot lid van de NATO Parlementaire Assemblee in plaats van mevrouw Van Gennip.

Deze beschikkingen liggen op de griffie ter inzage. Ik stel voor, deze beschikkingen voor kennisgeving aan te nemen.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Op verzoek van de fractie van de SP heb ik mevrouw Quik-Schuijt aangewezen tot lid van de commissie Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse Zaken in plaats van de heer Smaling.

Ik deel de Kamer mede dat voorgenomen beslissingen omtrent enkele ter instemming aangeboden JBZ-besluiten tijdens deze vergadering in de zaal ter inzage gelegd worden, conform het voorstel van de commissie voor de JBZ-Raad. Als aan het einde van de vergadering geen bezwaren zijn ingekomen, neem ik aan dat de Kamer heeft besloten conform dit advies.

(De voorgenomen beslissingen zijn als noot opgenomen aan het einde van deze editie.)¹

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van de Wet op het financieel toezicht en enige andere wetten ter implementatie van richtlijn nr. 2004/109/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van 15 december 2004 betreffende de transparantievereisten die gelden voor informatie over uitgevende instellingen waarvan effecten tot de handel op een gereguleerde markt zijn toegelaten en tot wijziging van Richtlijn 2001/34/EG (PbEU L 390) (31093);**

- het wetsvoorstel Wijziging van de Kieswet en enkele andere wetten houdende enkele technische aanpassingen (31115);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de Staten-Generaal (IIA) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-IIA);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de overige Hoge Colleges van Staat en Kabinetten (IIB) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-IIB);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten (III) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-III);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van Koninkrijksrelaties (IV) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-IV);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Buitenlandse Zaken (V) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-V);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (VII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-VII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (VIII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-VIII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van Nationale Schuld (IXA) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-IXA);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Financiën (IXB) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-IXB);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Defensie (X) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-X);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (XI) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XI);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Verkeer en Waterstaat (XII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Economische Zaken (XIII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XIII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (XIV) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XIV);

- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (XV) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XV);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (XVI) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XVI);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van de begroting van Jeugd en Gezin (XVII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XVII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaten van de begroting van Wonen, Wijken en Integratie (XVIII) voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-XVIII);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Infrastructuurfonds voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-A);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het gemeentefonds voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-B);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het provinciefonds voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-C);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Fonds economische structuurversterking voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-D);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het Spaarfonds AOW voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-E);
- het wetsvoorstel Wijziging van de begrotingsstaat van het diergezondheidsfonds voor het jaar 2008 (wijziging samenhangende met de Voorjaarsnota) (31474-F);
- het wetsvoorstel Wijziging van de Elektriciteitswet 1998, de Mijnbouwwet en de Gaswet in verband met toepassing van de rijkscoördinatieregeling op energie-infrastructuurprojecten (31326);
- Jaarverslag en slotwet Huis der Koningin 2007 (31444-I);
- Jaarverslag en slotwet Staten-Generaal 2007 (31444-IIA);
- Jaarverslag en slotwet van de Raad van State, de Algemene Rekenkamer, de Nationale ombudsman, de Kanselarij der Nederlandse Orden, het kabinet van de Gouverneur van de Nederlandse Antillen en van het kabinet van de Gouverneur van Aruba 2007 (31444-IIB);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Algemene Zaken, het Kabinet der Koningin en de Commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten 2007 (31444-III);
- Jaarverslag en slotwet Koninkrijksrelaties 2007 (31444-IV);

- Slotwet en jaarverslag van het ministerie van Buitenlandse Zaken 2007 (31444-V);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Justitie 2007 (31444-VI);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties 2007 (31444-VII);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap 2007 (31444-VIII);
- Jaarverslag en slotwet Nationale Schuld 2007 (31444-IXA);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Financiën 2007 (31444-IXB);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Defensie 2007 (31444-X);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer 2007 (31444-XI);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Verkeer en Waterstaat 2007 (31444-XII);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Economische Zaken 2007 (31444-XIII);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit 2007 (31444-XIV);
- Jaarverslag en slotwet ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid 2007 (31444-XV);
- Slotwet en jaarverslag van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport 2007 (31444-XVI);
- Jaarverslag en slotwet Infrastructuurfonds 2007 (31444-A);
- Jaarverslag en slotwet gemeentefonds 2007 (31444-B);
- Jaarverslag en slotwet provinciefonds 2007 (31444-C);
- Jaarverslag en slotwet Fonds Economische Structuurversterking 2007 (31444-D);
- Jaarverslag en slotwet Spaarfonds AOW 2007 (31444-E);
- Jaarverslag en slotwet Diergezondheidsfonds 2007 (31444-F);
- Jaarverslag en slotwet BTW-compensatiefonds 2007 (31444-G);
- Jaarverslag en slotwet Waddenfonds 2007 (31444-H).

Deze wetsvoorstellen worden zonder beraadslaging en zonder stemming aangenomen.

De **voorzitter**: Ik stel de Kamer voor, de desbetreffende bewindspersonen decharge te verlenen voor het door hen gevoerde financiële beleid.

Daartoe wordt besloten.

Aan de orde is de behandeling van:

- **het wetsvoorstel Wijziging van het Wetboek van Strafvordering, het Wetboek van Strafrecht en de Wet schadefonds geweldsmisdrijven ter versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces (30143).**

De beraadslaging wordt geopend.

De **voorzitter**: Ik heet de minister van Justitie van harte welkom.

Mevrouw **Broekers-Knol** (VVD): Voorzitter. Het wetsvoorstel dat wij vandaag behandelen, is erop gericht het slachtoffer in het strafproces een sterkere positie te geven. Door de ontwerpers van het Wetboek van Strafvordering van 1926 werd het slachtoffer voornamelijk gezien als getuige die behulpzaam moest zijn bij de waarheidsvinding. De verdachte en de inbreuk op de rechtsorde stonden centraal.

In die opvatting is met name de laatste twee decennia verandering gekomen in de zin dat aan het slachtoffer een eigen rol en positie en daarbij behorende rechten binnen het strafproces toekomen. Met dit wetsvoorstel worden de reeds bestaande beleidsregels van het Openbaar Ministerie en de politie die erop gericht zijn het slachtoffer die eigen rol en positie te geven en die zijn vastgelegd in de Aanwijzing slachtofferzorg van het College van procureurs-generaal, gecodificeerd. Het wetsvoorstel geeft daarmee uitvoering aan het Kaderbesluit van de Europese Unie van 15 maart 2001 inzake de status van het slachtoffer in de strafprocedure. De Europese Commissie constateerde namelijk dat de in Nederland bestaande beleidsregels onvoldoende zijn om de vereiste reële en passende rol voor het slachtoffer in de strafprocedure te waarborgen.

De VVD-fractie is er verheugd over dat dit wetsvoorstel, mede ter uitvoering van het Kaderbesluit en het daarop volgende rapport van de Europese Commissie van 16 februari 2004, thans een formele rechtsbasis biedt voor de versterking van de positie van het slachtoffer in het strafproces. Die formele rechtsbasis komt het slachtoffer toe. In de hedendaagse opvattingen over de strafprocedure is het niet meer dan vanzelfsprekend dat aan het slachtoffer een aparte titel in het Wetboek van Strafvordering is gewijd. De amenderingen van het oorspronkelijke wetsvoorstel door de Tweede Kamer hebben de positie van het slachtoffer, naar het oordeel van mijn fractie terecht, nog verder versterkt.

Mijn fractie heeft nog drie vragen aan de minister. De eerste vraag betreft de positie van het comateuze slachtoffer, de tweede vraag betreft de verschillen in de huidige praktijk tussen de arrondissementen en de derde vraag betreft de brief van de Raad voor de rechtspraak aan de minister van 16 september jongstleden.

Ik kom bij mijn eerste vraag. In het wetsvoorstel worden aan het slachtoffer verschillende rechten toegekend, zoals het spreekrecht, het recht om kennis te nemen van de processtukken en het recht voor het slachtoffer dat rechtstreeks schade heeft geleden om zijn vordering tot schadevergoeding als benadeelde partij te voegen in het strafproces. In al deze gevallen komt het recht niet alleen toe aan het slachtoffer, maar ook aan zijn nabestaanden casu quo zijn erfgenamen onder algemene titel. Ik verwijs onder andere naar de artikelen 51d, 51e, 51f en 260 van het wetsvoorstel.

In de memorie van antwoord stelt de minister, in antwoord op een vraag van de VVD-fractie daarover, dat het wetsvoorstel niet voorziet in een afzonderlijke regeling voor het behartigen van de belangen van slachtoffers die in een comateuze toestand verkeren. Ik verwijs naar pagina 4 van de memorie van antwoord. De minister verwijst naar het Burgerlijk Wetboek en stelt dat